The Voice Of Ustad Bukhari

the first collection of legend Poet

ڇهرسثا

اُستاد بخاري

E-Book by:

I.T SCHOLARS GROUP LARKANA

عظيم ماڻهو : عظيم شاعر

(استاد بخاري)

ڇهه ستا

اليڪٽرانڪ بڪ ۾

ترتيب ڏيندڙ

جنيد فاروقي، جمشيد فاروقي

مراد واهڻ روڊ لاڙڪاڻو، سنڌ، پاڪستان.

www.itsgrouplrk.com

xara_junaid@yahoo.com

Ph.#. 074-4046864-4058075

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

گذارش

اج ڪلهه ڪمپيوٽر تي نت نوان تجربا ۽ تحقيق ٿي رهي آهي، انهيءَ گهرجن کي پوري ڪرڻ لاءِ سنڌي ٻولي هاڻي سائنسي انداز ۾ ڪمپيوٽر جي ٻولي بڻجي چڪي آهي. اسان سگهاري ادب ۽ ڪلچر جي دعويٰ ڪيون ٿا تہ پوءِ پيلا چو پوئتي رهجي ويون. جڏهن تہ اها ذميواري اسان جهڙن ننڍڙن ماڻهن جي ناهي پر اها ذميواري انهن نالي ڪٿين ادارين جي آهي جيڪي ٻوليءَ ، ادب ۽ ثقافت جي نالي تي قائم آهن پر افسوس سان چوڻو ٿو پوي تہ انهن ادارن جا سربراه، صرف ۽ صرف نوڪري ٿا ڪن. ادارن جو يا انهن جي سربراهن جو ڪم باقي وڃي اِهيو بچيو آهي تہ صرف سرڪار جي هر آسائش حاصل ڪجي ۽ پنهنجي شخصيت جو رعب جهاڙائجي. سنڌي سماج علمي، ادبي ۽ ثقافتي ادرن جي بي توجهي جي ڪري تباهي جي ڪناري تي وڃي رسيو آهي. هيل تائين اسان کي ۽ سنڌي ادب کي مليو ڇا هي ؟ اوهان ڪڏهن سوچيو آهي! پر اسانکي ملي بہ ڇا ٿو سگهي؟ هھڙي ڪامورا ڪلچر ۾، نوڪريون تہ ڪجن ٿيون پر ڪم ڪجهہ بہ نٿو ٿئي اُهي ۽ ان سان لاڳاپيل ڪيترائي سوال آهن جن جو حل گهرجي ٿو؟

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

ٻوليءَ سان خدا ڪارڻ محبت ڪرڻ وارا ماڻهون تہ ويچارا اڪثر مري ويا آهن. انڪري ٻولي يتيم ٿي وئي آهي. ٻوليءَ جي تحقيق توڙي ڪمپيوٽر جي حوالي سان پيش رفت وچي پاڇي بچي آهي.

جديد دنيا جي مقابلن سان منهن ڏيڻ لاءِ اسان هي اداريو پنهجي مؤسيءَ سان قائم ڪيو آهي هن اداري جي پليٽ فارم تان اَسان آن لائين ڪيترا ئي پروگرام ترتيب ڏنا آهن: جهڙوڪ:شاھ جو رسالو، سچل جو رسالو، ايلسا قاضيءَ جو انگريزي ۾ ترجمو ڪيل شاھ جو رسالو، هڪ ٻئي ڪوشش اها ڪئي آهي تہ هيل تائين آيل سچل جي شاعري تي موجود ڪتابن مان ڪافيون گڏ ڪري هڪ الڳ **e-book** (سچل جون ڪافيون) ترتيب ڏنو آهي انکان علاوه جديد شاعريءَ ۾ عنايت ميمڻ جو ڪتاب محبتون ۽ فاصلا ۽ استاد بخاري جي شاعري مان چھ ستا ڪمپور ڪري **e-book** جي فارم ۾ ڊائون لوڊنگ جي لاءِ موجود آهن.

اميد تہ اوهانکي اسانجي هيءَ ڪوشش ضرور وڻندي. جي ڳالھ وٽي تہ روائتي سستيءَ جو مظاهرو نہ ڪندا پر بر وقت پنهنجي چڱي يا بري راءِ جو اظهار ڪندا تہ جئين اسان پنهنجن غلطين جو ازالو ڪري سگهون. ان سلسلي ۾ وڏيڪ گذارش اها ڪرڻي آهي، خاص ڪري

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

سنڌ کان ٻاهر رهندڙ دوستن کي، تہ هو مهرباني ڪري
سنڌي ٻوليءَ جي فروغ ۽ ترقيءَ لاءِ پنهنجي زنده دليءَ جو
مظاهرو ڪري سنڌي ٻولي کي عام فهم بڻائن تہ جيئن
ٻولي بچي سگهي. ڇو تہ نہ صرف سنڌي ٻولي جي بقاءِ
لاءِ جوڙيل ادارا اپاهج ٿي ويا آهن پر سنڌي ٻولي جو
مستقبل بہ داءِ تي لڳل آهي. هن وقت جديد دنيا جي
چيلئنجز کي مذاق نہ سمجهڻ گهرجي ڇو تہ جيستائين
اسان جديد دور جي تقاضائن موجب ٻوليءَ جي هن
اليڪٽرانڪ سسٽم تحت واهر نٿا ڪيون تيستائين
ٻوليءَ جو بچاءِ ممڪن ئي ناهي ان ڪري سنڌي ٻوليءَ
جي وارثن کي پنهنجي بلبوتي تي ٻولي بچائڻ گهرجي ۽
هھڙي نموني سان ڪمپيوٽرجي دنيا ۾ آيل مواد کي
پروموٽ ڪرڻ گهرجي تہ جيئن اسان پنهنجي ٻولي ۽
ثقافت پاڻ بچائي سگهون .

هن ڪتاب جي مواد کي استعمال ڪرڻ ، ڇاپڻ، ورهائڻ
يا ڪنهن ريسرچ ورڪ وغيره ۾ استعمال ڪرڻ جي سيني
کي اجازت عام آهي. رڳو ايترو عرض آهي تہ رفرنس ۾ آءِ
ٽي اسڪالرس کي ياد ضرور ڪيو وڃي.

جنيد احمد فاروقي

٣ ڊسمبر ٢٠٠٦

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

عظيم ماڻهو ۽ عظيم شاعر

استاد بخاري

هُو ڊبل استاد هو، هڪ تہ هو پروفيشنل استاد هو، ٻيو تہ چڱن ڀلن جو نالو ئي استاد هو. هو صرف ٻن ٽن هزار شاگردن جو نہ پر، سموري سنڌ جو استاد هو. هُن جي ذات ڏونگرن کي ڏاڪائي چڙهندي هئي ۽ اڀوجهن لاءِ ڏيڍ هئي. هاڻي توهان بلڪل سمجهي ويا هوندو تہ سن ١٩٣٠ع جي جنوري مهيني ۾ ١٦ تاريخ دادو ضلعي جي ڳوٺ غلام چانڊيو ۾ سيد حاجن شاه جي گهر ۾ جنم وٺندڙ سيد احمد شاه "استاد بخاريءَ" جي ڳالهہ پئي هلي.

جيئن تہ استاد پنهنجو ٻالڪپڻ درياءَ ويجهو، ڪانهن جي اڇن گلن ۽ سرنهن، ٻاجهر، جوئر، ڪٽڪ توڙي مٽرن جي کيتن ۾ ڊڪندي ڊوڙندي گذاريا، ان ڪري سندس طبيعت ۾ رنگيني ۽ ميٺاج جو سمائجي وڃڻ فطري عمل هو. هو ننڍپڻ کان ڏاڍو ذهين هيو، تعليمي لحاظ کان پهرين درجي کان سنڌي فائينل تائين پهرين پوزيشن کڻندو رهيو. استاد، عالم ، فاضل ۽ اديب وارين ڊگرين حاصل ڪرڻ کان پوءِ ١٩٤٦ع ۾ پهرين نوڪري روينيو کاتي ۾ ٽپيدار طور ڪئي. پر هر ڪو ڄاڻي ٿو تہ هن نوڪري ۾ رهي، ڪير ڪيترو بہ چاهي، ڪنهن درد مند جي دوا نٿو ڪري سگهي. ان ڪري استاد جي

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

طبيعت کي بہ هي نوڪري بلڪل ڪونہ وڻي ۽ جلد ئي هو اداري کان ناتا ٽوڙي تعليم کاتي سان رشتو جوڙي ويٺو. استاد پرائمري استاد بڻجي مستقبل جي معمارن کي سکيا ڏيڻ شروع ڪئي. هونئن تہ استاد شاعري ١٩٤٦ع ۾ شاگردي واري زماني کان شروع ڪئي هئي، پر ١٩٥١ع ۾ جڏهن ڪيس ايليسمينٽري ڪاليج ميتاڻي ۾ ٽريننگ وٺڻ لاءِ موڪليو ويو، جتي ڪيس نامور شاعر عبدالله اثر جي صحبت نصيب ٿي تہ استاد جي اندر جي ڏات ٽڙپي اٿي. سندس من ۾ متل مانڌاڻ نيٺ اُبري پاهر نڪري پئي، مشاعرن جون محفلون مچي ويون. پهريون استاد پنهنجو تخلص ”آسي“ ۽ ”دردي“ استعمال ڪيو، پر پوءِ جلد ئي پاڻ کي ”استاد “سڏائڻ تي رضامند ٿيو.

استاد جي شاعريءَ جي ڪچي ڪلي ڪڙي گل ٿي پئي، جنهنجي خوشبو سموري سنڌ ۾ واسجي وئي. استاد ڏرتي، دل وارن ۽ سونهن جو شاعر بڻجي ويو. سندس گيت نگر نگر گونجڻ لڳا. سچ تہ استاد جي شاعري ۾ سلاست، بلاغت ، جماليت ۽ هر اُها خوبي موجود آهي، جيڪا علم ادب جي دنيا ۾ هڪ شاعر کي اعلىٰ درجي ۽ مقام تي آڻي بيهارڻ لاءِ مقرر ڪئي وئي آهي. استاد جي شاعريءَ مان جماليت ائين اُبري نڪري ٿي جو محسوس ٿئي ٿو چڻ هاڻي هاڻي سونهن مشڪ عنبر سان وهنجي سهنجي ريشم جو پرت پريل رنگين

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

پڙو اوڙهي آئي آهي. استاد نہ صرف سونهن پرست هو، پر ڌرتيءَ کي پنهنجي سرتي بڻائي ويٺو هو. ياد ٿو اچي تہ استاد پنهنجي ڪتاب " ڌرتيءَ ـــ سرتي " جي ارپنا ڪجھ هن طرح ڪئي آهي:

پنهنجي دل جي نالي
منهنجي دل دادو آهي

دادو سنڌ جي دل آهي

۽

سنڌ وري ڪائنات جي دل آهي

هن مان صاف ظاهر ٿئي ٿو تہ استاد رڳو سنڌ لاءِ نہ پر سموريءَ ڌرتيءَ جي گولي تي آباد ٿئين درجي جي ماڻهن لاءِ تڙپيو آهي هو سموري ڪائنات جو شاعر آهي، پر هن ڪڏهن بہ اها دعوىٰ نہ ڪئي هئي (هاڻي بہ ڪجھ حال حيات شاعرن جيان) تہ هُو شيخ اياز کان وڏو شاعر ۽ لطيف ثاني آهي. استاد تہ ڪڏهن بہ پاڻ کي وڏو شاعر بہ محسوس نہ ڪيو، هو هر نئين لکندڙ سان بنا ڪنهن هٽ پيڊ ۽ فرق ڏيکارڻ جي ائين ئي سڪ ۽ اڪير مان ملندو هو، چڻ پاڻ بہ انهي تهيءَ جو آهي. جڏهن تہ اسان جا گهڻا سينئر جونيئرن کي منهن پري ڪري آڱرن جو هٿ ڏيندا آهن. ان پيٽ ۾ استاد تہ هر هڪ کي ياڪر ۾ پري وٺندو هو. هو هڪ عظيم شاعر هو. ادبي ڪسوٽيءَ

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

موجب عوامي شاعر ئي سيني کان وڏو شاعر هوندو آهي، ڇو تہ عوام جنهن کي گهڻو مان مرتبو ڏئي اهو ئي وڏو آهي. وقت ثابت ڪيو آهي تہ استاد جي شاعري هر هنڌ، پڙهيل ۽ اڻ پڙهيل ۾ ايتري ئي مقبول آهي، جيتري شاه عبداللطيف ڀٽائي جي شاعري عوام ۾ مقبول آهي.استاد پروفيشنل حساب سان سورنهن سال گلن جهڙن ٻارڙن جي تربيت ڪرڻ کان پوءِ پهريون سيڪنڊري ۽ ١٩٦٣ع ۾ ليڪچرار ٿيو. هن دوران هن ڊگري ڪاليج لاڙڪاڻو ۽ ڊگري ڪاليج دادو ۾ خدمتون سرانجام ڏنيون. ليڪچرار کان پوءِ اسسٽنٽ پروفيسر بہ بڻيو، جنهن تان ٦٠ سالن جي ڄمار ۾ رٽائر ڪيائون. سندن علمي خدمتن عيوض سنڌ سرڪار ڊگري ڪاليج دادو جو نالو استاد بخاري ڊگري ڪاليج رکيو آهي .

استاد بخاري نہ صرف لائق استاد ۽ سٺو شاعر هيو، پر هُو هڪ سٺو موسيقار پڻ هو. هن پنهنجن ڪيترن ئي گيتن جون ڌنون ترتيب ڏنيون. استاد سموري حياتي شاعري جي جهول ۾ تازا توانا گيت ڀيٽا ڏنا. شاعري سندن رت ۾ رڌم بڻجي ڊوڙندي رهي. استاد بخاري بلڊ ڪينسر جهڙي موذي مرض ۾ مبتلا ٿي چڪو هيو، سالن کان چنبڙيل ڪينسر جا جراثيم سندس حياتي پيئندا رهيا. پر پاڻ ڪڏهن بہ هنيانءُ نہ هاريائون. مرڪ سندن چپن تان ڪڏهن متجي نہ سگهي. موت

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

سان وڙهندي استاد لنڊن مان بلڊ ٽرانفريشن بہ ڪرائي، پر موت جو راڪاس سندن حياتي مٿان ٽڪ ٻڌي ويٺو رهيو ۽ نيٺ ٩ آڪٽوبر ١٩٩٦ع ۾ اوچتو پڙڪو ڪائي استاد جي حياتيءَ کي جهپي اڏامي ويو. اها شام سمنڊ ماٿيٽو ٿي ويو، وڻ ٽڻ اداس نظر اچڻ لڳا، پکين جي نڙين ۾ سندن لاتيون اٽڪي بيهي رهيون، سنڌ سموري سوڳوار ٿي وئي ۽ هينئر جڏهن ١٣ سال گذري چڪا آهن تڏهن بہ استاد جي شاعريءَ ساڳي پاپوهہ ۽ شوق سان پڙهي ويندي آهي.

سچ تہ ڏاتا امر آهي.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

چهرسثا

استاد بخاري

١

ھا، ھاڙھہ اَچي ويو آ،
درياھ چڙھي ويو آ،
جذبات ٻہ اُڀامن ٿا،
ٻوڙن ٿا ڪڪر اُڀيَ تي،
ولرن جا ولر تو ڏي،
اُڏمان ٻہ اُڏامن ٿا.

٢

آئينو، تہ ناھيان جو،
اڇرج ۾ اکيون کوليو،
تو ڏانھن ڏسان ويٺو.
ھڪ حور جي پاسي ۾،
محشر جي دلاسي ۾،
وسڪان ۽ سڪان ويٺو.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٣

تون ريتے تتي آھين،
چڙ باھہ وتي آھين،
وسڪارَسان مل ڌرتي!
جو چاھہ جو چؤماسو،
تَنهِن تُنهنجو وتو پاسو،
اُتُ پيار سان مل ڌرتي!

۴

بيچين طبع چنچل،
جيئن روڪ ايئن اٽجهل،
جذبات وتي آھين!
مان ڪاچو، اچج ڪڇ ۾،
پئي پوءِ نَچِجُ ڪڇ ۾،
برسات ندي آھين.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٥

سک جيئڻ تي زور پري،
دل تيئڻ تي شور ڪري،
تہ ماٺ ڪري ويٺس.
لالاڻ چِڪِي تنھنجي،
سُرھاڻ سڌي تنھنجي،
توڙي جي پري ويٺس.

٦

نئين ڳاج سُڪي پئي آ،
منھنجي بہ لھي وئي آ،
تئي مينھن جو وسڪارو.
چپ چاپ منھنجا تتا تاسا،
ڳل تنھنجا صَفا پياسا،
ڪو نينھن جو وسڪارو.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٧

هيءَ هير نچي ٿي پئي،
هوءَ سير نچي ٿي پئي،
اڄ پاڻ بہ يار نچون!
اُتہ چاهَ جون چاندوڪيون،
اڄ راتہ سڄي ڏوڪيون،
بي راتہ بچون نہ بچون!

٨

هي چيٽہ، ٿي چيٽہ لڳي،
ءِ پيٽہ ٿو، ٻيٽہ لڳي،
ءِ سنڌ آ سنڌ ندي.
هڪ جوءِ، ٻيو جيڏيءَ جي،
تعريف ڪريان ڪهڙي،
هڪ جند، ٻي روح رتي.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٩

رستي ۾ اچي منهن پيو،
سو باغ اڪيلو هو،
صوفن جو ۽ انبن جو.
”نيهن“ پير جو لوڙهو هو،
اڪ گهور گليلو هو،
مان گهر ميون جو،

١٠

ڪو ڪٺڪ جو داٽو هو،
يا ننيڙو هنداٽو هو،
يا انب پڪو هو.
حوا جي هٿن اُلري،
آدم جي چپن چنبڙي،
جنت ۾ چکيو هو جو!

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

١١

انگور ڇڱا ڳفتا،
محبوب مٺا تنهنجا،
مخمور ٿيان نہ ٿيان!
فردوس جي آڳر ۾،
هڪ حور جي پاڇر ۾،
مسرور ٿيان نہ ٿيان!

١٢

هڪ پُلَ جي حوالي سان،
انداز نرالي سان،
آدم جو قصو نڪتو.
محفل ۾ تہ مرڪي پيس،
پر دل ۾ لڳي ٿي پيس،
ڇڙ منهنجو قصو نڪتو.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

١٣

سسئي جان يا سھڻيءَ جان،
يا منھنجي جلئي جِي جان،
معلوم ٿيو تہ ماندي آن!
بيگناہ جي برقعي ۾،
ھِتے جان جي جوکي ۾،
ڪنھن عشق تہ آندي آن!

١۴

لوڏيون مون اداسايون،
تاريون مون نراسايون،
اميد جو آئي آن!
موسم آ جھمر پاتي،
استاد خوشي ڳاتي،
تون عيد جو آئي آن!

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

١٥

تون چنڊ تہ مان چشمو،
تون بوءِ تہ مان جھونڪو،
آڌيان تو پيو توکي.
تون دور گھٽو پر مان،
ھر رات ڏسي سَپنا،
ماٺيان تو پيو توکي.

١٦

مان لوہ تہ تون پارس،
اڪسير نہ امرت رس،
مان ميھر تون سھڻي،
مان شام تون راڌا،
يوسف نہ زليخان، ھا،
مان مست ۽ تون موکي

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

١٧

اوڪاس اتم ازلي،
اميد بگهي ابدي،
محلن ۾ نہ تو ماپان
تون ڪهڪشائون پر،
آڪاس بڪيو مان ير،
ڊاپان تہ ڪيئن ڊاپان!

١٨

مرڪين تہ چڪيان ماڪي،
سرڪيان تو نظر ساقي،
جي نيڻ ڪٽي تي پئي!
تعريف ڪريان ڪهڙي،
تمثيل ڪتي اهڙِي،
تن جهڙي وٽين تي پئي!

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

١٩

مان واءُ تہ تون خوشبو،
مان ديس تہ تون دادو،
پاڪر بہ ڪيدان ڪين مان.
تون سِيرَ تہ مان دريا،
تون شمع تہ مان شعلا،
ڌورو بہ چجان ڪين مان.

٢٠

اغيار ڦھارين سان،
آرن سان ۽ آرين سان،
منھن عشق کي ڏيٺو آ.
شيرين جا ساڙ آھن،
پر مار پھاڙ آھن،
فرھاد تي جيو آ.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٢١

ٽين رات تمنا جي،
ڪلھ رات تقاضا جي،
اڄ رات آ وعدن جي.
ڪِلُ ڪِيچ جي ڪنوٽن مان،
جذبات جي ڪـڪـرين مان،
برسات آ بوسن جي.

٢٢

ڪـٽھار جي ٽم ٽم ۾،
وڻ واءَ جي ڇم ڇم ۾،
ڇپ ڇنگ وچن ٽا پيا.
تَنُ حسن جو جذباتي،
مَنُ عشق جو جذباتي،
انگ انگ وچن ٽا پيا.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٢٣

پر پائين ٿو بوسن سان،
ھانءُ ٺارين ٿو چندن سان،
جو باھ جو ڪورو آ.
تون ڏُنگ تي ڏُنگ ٿو ڏين،
چڙ رُنگ تي رُنگ ٿو ڏين،
ڏي جيڪو سمورو آ.

٢٤

وسڪار جا اوھيرا،
ٽپتار ڏنڊون ڏورا،
تر تانءُ ٺري پيو آ.
خوش ٿي ۽ ڪلئين دل تي،
ٿي مست ملئين دل تي،
اڄ ھانءُ ٺري پيو آ.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٢٦

هن ڳل کي اهو پڇرو،
چاهت مان اچي چنبڙيو،
هي ڪهڙو قيرو آ؟
مونکي تہ قسم تنهنجو،
محسوس ايئن ٿئي ٿو،
چڻ پهريون ڀيرو آ.

٢٧

هڪ تنهنجو مٺو پٽڪو،
ٻيو ٻانهن ڪنگڻ ڇمڪو،
ڪوئل نہ ڪجاڻ ڪوڪو!
هڪ وار وڳا سُرها،
ٻيو ساهه تڪا سُرها،
گلشن نہ ڪپي خوشبو.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٢٨

ڪــو بــحـث ڪــيوسـين پـئـي،
هـڪــبـئـي ڏي ڏنو سـين پـئـي،
هـيءُ ربط تـتـي ويـو چـو؟
مُـنـهـن لال رنـگـو تـي ويـو،
آواز گـگـهـو تـي ويـو،
مـوضـوع ڪـتـي ويـو چـو؟

٢٩

هـڪــبـئـي ڏي ڏسـون تـا پـيا،
ڪــيڏو نـ بـچـون تـا پـيا،
مـخـصـوص حـراس آهـي،
طـوفـان اتـڙ ڪـان اڳـے،
بـرسـات وسـڻ ڪـان اڳـے،
هـيءُ ڏيـڪ بـ خـاص آهـي.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٣٠

ست سمبد ملي وسعت،
سج چنبد ڪتي دولت،
سنسار جي دل نہ پري.
مون پيار ڪيو اڻ ڪت،
ڇَپ ڇَپ تي ھَٿن ۾ ھَٿَ،
پر پيار جي دل نہ پري.

٣١

جُڳ جُڳ نہ ٿتن ياڪيون،
جڳ جڳ نہ ڪٿن چميون،
۽ موت نہ مور ھجي!
ھن ديس جا گھير گھتيون،
فردوس ضرور ڪريون،
ھت حور قصور ھجي!

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٣٢

ملبوس جيئَ جَر سانُ،
تندور تي پهتس مانُ،
پاٽيءَ جو گهڙو تي پوءِ!
هيءَ جند جلي پئي تي،
چڙ سنڌ جلي پئي تي،
اتي تون بہ ڪڙو تي پئہ!

٣٣

دلجاءِ جو ڦوهارو،
ڪو پيار جو وسڪارو،
دل درد جو ڪو روآ.
استاد جي اولي ۾،
هن آڳ جلي گولي ۾،
هي ملڪ سمورو آ.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

۳۴

زندگيءَ جو وڏو گل آ،
لالي جو ننڍو گل آ،
پر آڳے گھٽي ڪـنھن ۾؟
ھا باغ بہ جاڳي ٿو،
۽ داغ بہ جاڳي ٿو،
پر جاڳے گھٽي ڪـنھن ۾؟

۳٦

درياھہ تہ ننڍڙو آ،
پر سمنڊ بہ تانگھو آ،
او يار ڪـپر ڏاري؟
استاد سان تون ملندين،
آجھار اندر ڏسندين،
چر ھوندي نظر ڏاري،

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٣٧

خوشبوءِ ڀيني ڀيني،
انگ انگ ۾ رنگيني،
اڄ تون ته اُنو ٽَرُ آن!
سيني تي ٻٽيون سهٽيون،
چولي تي ولڙيون سهٽيون،
نظرن ۾ نبيسر آن!

٣٨

هڪ چند مٿان چمڪي،
ٻيو سمنڊ اڳيان ڇڇڪي،
ڪيئن جوش ونگي جهلجي!
ها ساز ڇڙي پَوي ٿو،
من مست ٿِڙي پوي ٿو،
وڃجي ته ڪِيڏي وڃجي،

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٣٩

جيئڻ سنڌ کي سيد گهري،
۽ منڌ کي مرد گهري،
ايئڻ توکي گران ٿو مان.
جيئڻ قوم لئه بخش رَڙي،
۽ عام لئه ڇام لِڙي،
تيئڻ تو لئه لڙان ٿو مان.

٤٠

مزدور، هاريءَ جي،
جهونجهار جوانن جي،
دل ديس جي دولت آ.
استاد بخاريءَ جي،
۽ ان جي پياريءَ جي،
دل ديس جي دولت آ.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٤١

پورهيت جي پسيني ۾،
سـرويچ جي سيني ۾،
تي ديس جي دل ڌڙڪي.
انگاس ارادن ۾،
شعرن جي ڦرين ۾،
اعلان اجهل ڦڙڪي.

٤٢

ڪلهه ڦهر جي ڪوتن ۾،
اڄ ٻوه جي ڦندن ۾،
انسان جو آئيندو!
ڌهڪار جو ديرو آ،
پر مار جو پهرو آ،
انصاف ڪٿان ايندو؟

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

۴۳

اڌ رات جي پردي ۾،
حالات جي هڳدي ۾،
سوراج اپاريون پيا.
قيدن ۾ ڪمندن ۾،
بندوق جي ٺڪاڪن ۾،
آواز اٿاريون پيا.

۴۴

او ذاتِ ٻڌي تي پئي!
ڇو مفت ٻڌين تي پئي؟
آجهار مان نڪري آ!
تي قرب جي اقراري،
ڪنهن ريت مگر پياري،
انڪار مان نڪري آ!

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٤٦

اُڌمن ۾ اَچين ڪٿي ٿي،
پُڄڻين ۽ پَڄِين ڪٿي ٿي،
بي باڪ شباب آهين!
ٽئگور جي جذبن جو،
۽ مير جي غزلن جو،
ڳمڀير ڪتاب آهين.

٤٧

اڄ رات تہ اُڌمين آهين،
جذبات جي جهومين آهين،
بي تاب رباب آهين.
خوشحال ۽ نذرل جو،
هڪ جهد مسلسل جو،
بي باڪ ڪتاب آهين.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

۴۸

ڪِيلي بہ ۽ ڪيھر بي،
ويري بہ ۽ وار بي،
پندار پتائيءَ جو.
اي دل! تون اياز آھين،
تنوير، نياز آھين،
گيتہ آھين گدائيءَ جو.

۴۹

ڳالھاءِ، ڪُلَنِ ڳنديون،
اڪ لاءِ، ڦِتن نندون،
سڪ لاءِ، سبب گھرجي.
تاريخ نہ چَئي بُزدِلُ،
محڪوم نہ ٿئي محفل،
بيباڪ ادب گھرجي.

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٥٠

منھنجي خمار خاني ۾،
شعرن جي ڪارخاني ۾،
تنھنجي شباب جون ڳالھيون.
روڪيان تہ ڪيترو روڪيان،
دنيان ۾ راتي دن وانگيان،
ڏوھ ۽ ثواب جون ڳالھيون،

٥١

بٽجي ٿھي جڙي آئين،
موقعو ڏسي مڙي آئين،
تنھنجو قصور ھو يا نہ؟
بي اختيار جھومي پيس،
توکي ضرور ڇھتي ويس،
منھنجو قصور ھو يا نہ؟

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944

٥٢

ڏرتيءَ ۾ دفن جيئن ڏَنُ آ،
سپنن ۾ منهنجو جوڀن آ،
توڙي جو ڀهتي ڀيري آ،
ڪي چهڪ، چوچڙيون، ڀيڙون،
ڪي ٺهڪ، ڳالهڙيون منڙيون،
هڪ هڪ جي ياد گيري آ.

٥٣

جوڀن جي ڀيڙ ۾ جوڀن،
جهوميو نچيو نون جذبن،
سو ڏينهن ٿو ڪٿي وسري!
مون تي ڪڪر جُهڪي پيا ها،
بوسا صفا وسي پيا ها،
سو مينهن ٿو ڪٿي وسري!

Kutab Khano Whatsapp Library - Admin: Ameer Adnan 00923337516944